

Визначення підходів для оцінювання ефективності наукової діяльності Національної академії наук України

24–25 березня 2015 р. відбувся спільний з міжнародними експертами семінар «Визначення підходів для оцінювання ефективності наукової діяльності Національної академії наук України».

Інтеграція України у Європейський науковий простір передбачає важливі реформи у сфері освіти і науки. Національна академія наук України (НАН України) для підвищення ефективності свого функціонування розробляє нові підходи до оцінювання наукової діяльності своїх установ та експертизи наукових проектів. У цьому питанні корисним є досвід іноземних науково-дослідних інститутів, зокрема німецьких.

У відповідь на звернення НАН України з пропозиціями щодо спільної німецько-української діяльності в галузі оцінювання ефективності наукових досліджень Федеральне міністерство освіти і науки запропонувало організувати спільний семінар в Києві для визначення підходів, придатних для оцінювання установ НАН України.

У роботі семінару взяли участь представники Президії та наукових установ НАН України, Міністерства освіти і науки України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки, ради молодих вчених відділень НАН України, Федерального міністерства освіти і науки, Ради Німеччини з питань акредитації, наукового департаменту Посольства Німеччини в Україні, представники наукових установ та товариств Німеччини, інтегровані експерти академій наук Молдови і Білорусі та ін.

Під час засідання експерти обговорили існуючі методи оцінювання та практику їх застосування у своїх країнах.

З вітальними словами виступили віце-президент НАН України академік А. Загородній, заступник міністра освіти і науки України М. Стріха, заступник голови Секретаріату Комітету ВР України з питань освіти і науки М. Шевченко, віце-президент Федерального міністерства освіти і науки К. Шиндель та представник наукового департаменту посольства Німеччини в Україні М. Лещенко.

Розпочав засідання доповіддю «Національна академія наук України: від минулого в майбутнє» академік НАН України А. Загородній. Він розповів про роль академії як вищої державної наукової організації України у вітчизняній науковій системі. А. Загородній ознайомив присутніх з історією, структурою академії та науковим потенціалом академічних установ. Окрему увагу він приділив існуючій системі оцінювання наукових робіт, зауваживши на необхідності запровадження об'єктивної системи оцінювання діяльності наукових інститутів та центрів, а також науковців.

Представник Ради Німеччини з питань акредитації О. Бартс у своєму виступі розповів про досвід оцінювання установ у рамках реформування

Академії наук НДР. Він також ознайомив учасників семінару зі структурою, завданнями, основними принципами діяльності та системою оцінювання наукової ради Німеччини.

Основну увагу в доповіді І. Єгорова (Інститут економіки і прогнозування НАН України) було приділено Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 рр.

Обговорення основних доповідей викликало жвавий інтерес серед присутніх. Учасники зійшлися на думці про важливість зовнішньої експертизи, необхідність оцінювання наукових установ не лише за кількісними, а, головним чином, за якісними показниками, а також врахування особливостей різних галузей наук під час проведення процедури оцінювання.

Засідання продовжили доповіді представників наукових товариств Німеччини. Р. Мейєрс (Товариство Макса Планка) ознайомив зі структурою, потенціалом, процедурою відбору директорів наукових установ, механізмом та критеріями оцінки інститутів. К. Гайдер розповіла про структуру, принципи діяльності та систему оцінювання в Сенаті Товариства Лейбніца. К. Фойзер (Асоціація Гельмгольца) та Р. Клінгнер (Асоціація Фраунгофера) зосередилися на особливостях процедури оцінювання при формуванні програмних досліджень.

Протягом другого дня семінару інтегрований експерт та радник президента Академії наук Молдови Г. Пінгель-Ролман поділився досвідом порівняльних процесів реформування в Молдові. Співробітник Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України В. Рибачук ознайомив з методикою державної атестації наукових установ у 2012 р. та проектом аналогічної системи оцінювання академічних установ.

Підсумовуючи, віце-президент НАН України академік А. Загородній та віце-президент Федерального міністерства освіти і науки К. Шиндель висловили вдячність усім учасникам, підкреслили важливе значення семінару й обміну досвідом та окреслили подальші кроки для поглиблення співпраці в напрямі підвищення ефективності процедури оцінювання наукових установ НАН України (*Семінар «Визначення підходів для оцінювання ефективності наукової діяльності Національної академії наук України» // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2015. – 26.03*).